บทที่ 4

ความสัมพันธ์ของตัวแปรออกแบบ และเกณฑ์การออกแบบ

บทที่ 4

ความสัมพันธ์ของตัวแปรออกแบบและเกณฑ์การออกแบบ

ในบทนี้เป็นการนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตามที่ตั้ง สมมติฐานไว้ สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะพิจารณาทั้งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการ ทดลองกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการทดลอง และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรออกแบบกับซายฝั่ง สมดุล โดยผลการวิเคราะห์ดัวแปรต่างๆ เหล่านี้จะนำไปสู่การกำหนดเกณฑ์การออกแบบโครงสร้าง คันดักตะกอนในงานป้องกันซายฝั่ง ขั้นตอนการวิเคราะห์และการกำหนดเกณฑ์การออกแบบ แสดงในรูป 4-1

4.1 ตัวแปรในการศึกษา

สำหรับตัวแปรที่พิจารณาในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ตัวแปรสภาวะการณ์คลื่น (wave climate variable) ตัวแปรออกแบบ (design variable) และรูปร่างชายฝั่งสมดุล (equilibrium shape of shoreline) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

 ทั่วแปรสภาวะการณ์คลื่น คือลักษณะคลื่นที่ใช้ในการทดลองและการศึกษา เช่น ความสูง คลื่น (H) คาบเวลาคลื่น (T) ความยาวคลื่น (L) และมุมที่คลื่นกระทำต่อชายฝั่ง (α₀) เป็นต้น สำหรับ ลักษณะคลื่นในการศึกษาครั้งนี้แยกการพิจารณาออกเป็น 4 ส่วน ดังรูป 4-2 ซึ่งมีรายละเอียดของดัวแปร ที่พิจารณาต่างกัน ดังนี้

- ิ ลักษณะคลื่นในน้ำลึก (deep water) ได้แก่ ความสูงคลื่นในน้ำลึก (H₀) และความยาวคลื่น ในน้ำลึก (L₀)
- ลักษณะคลื่นบริเวณที่สังเกต (observed) หรือบริเวณที่ติดตั้งอุปกรณ์การวัดข้อมูล ได้แก่
 ความสูงคลื่น (H_a) คาบเวลาคลื่น (T) ความยาวคลื่น (L_a) ซึ่งค่าเหล่านี้สามารถควบคุมให้
 ผันแปรอย่างเป็นระบบได้โดยการควบคุมที่เครื่องกำเนิดคลื่น
- ลักษณะคลื่นบริเวณทางเข้าอ่าว (entranced) ได้แก่ความสูงคลื่น (H_{ent}) ความยาวคลื่น บริเวณทางเข้าอ่าว (L_{ent}) พลังงานคลื่นบริเวณทางเข้าอ่าว (E_{ent}) และพลังงานคลื่นต่อ หน่วยความยาวซายฝั่ง (T_{gap})
- ลักษณะคลื่นบริเวณคลื่นแตกตัว (breaker zone) ได้แก่ ความสูงคลื่นแตกตัว (H_b) รวมถึง
 ความลึกน้ำบริเวณคลื่นแตกตัว (d_b) ด้วย

รูป 4-1 ขั้นตอนการวิเคราะห์เกณฑ์การออกแบบโครงสร้างคันดักตะกอน

รูป 4-2 สัญลักษณ์ตัวแปรลักษณะคลื่น ตัวแปรออกแบบ และขายฝั่งสมดุลที่ใช้ในการศึกษา

4.2 ความสัมพันธ์ตัวแปรการทดลองกับการเปลี่ยนแปลงซายฝั่งในแบบจำลอง

ในการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการหาอิทธิพลของดัวแปรที่มีผลต่อรูปร่างชายฝั่งสมดุล สำหรับดัวแปรที่สนใจคือ ขนาดของคลื่น มุมที่คลื่นเข้ากระทำต่อชายฝั่ง และระยะห่างระหว่าง โครงสร้างคันดักตะกอน จากข้อมูลการทดลองทั้งหมด นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่า นี้กับรูปร่างชายฝั่งสมดุล ได้ดังนี้

 ระยะเว้าของซายฝั่ง (S) จากความสัมพันธ์ระหว่างความขันคลื่นในแบบจำลอง (H_d/L_d)กับ ระยะเว้าของซายฝั่ง รูป 4-3 แสดงถึงอิทธิพลของขนาดคลื่นที่มีต่อระยะเว้า นั่นคือ เมื่อคลื่นมีขนาดใหญ่ หรือมีความขันมากขึ้น ระยะเว้ามีแนวโน้มมากขึ้น แต่อิทธิพลของขนาดคลื่นมีไม่มากนักเนื่องจาก ความขันของเส้นกราฟมีความขันน้อย เมื่อพิจารณาถึงอิทธิพลของมุมที่คลื่นกระทำต่อซายฝั่งพบว่ามุม ของคลื่นมีผลต่อระยะเว้าขัดเจนกว่าความขันคลื่น เมื่อมุมมากขึ้นระยะเว้าก็มากขึ้นด้วย สำหรับอิทธิพล ของระยะห่างระหว่างโครงสร้างนั้นมีผลต่อระยะเว้าของซายฝั่งอย่างขัดเจนนั่นคือ ที่ระยะห่างระหว่าง โครงสร้างมาก ระยะเว้าจะมากขึ้นเช่นกัน สรุปได้ว่าตัวแปรทั้ง 3 มีผลต่อระยะเว้าของซายฝั่ง ซึ่งเขียนได้ เป็น

$$S = f(\alpha, G, \frac{H_d}{L_d})$$

2) ความยาวซายฝั่ง (P) จากความสัมพันธ์ระหว่างความขันคลื่นในแบบจำลองกับความยาว ซายฝั่ง ที่มุมต่าง ๆ ดังรูป 4-4 พบว่าความขันคลื่นในแบบจำลองมีอิทธิพลต่อความยาวซายฝั่งเพียงเล็ก น้อย แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความขันคลื่นในแบบจำลองกับความยาวซายฝั่ง ที่ระยะห่าง ระหว่างโครงสร้างต่าง ๆ ดังรูป 4-5 พบว่าความยาวซายฝั่งมีความสัมพันธ์กับมุมที่คลื่นกระทำต่อซายฝั่ง นั่นคือที่ระยะห่างระหว่างโครงสร้างเท่ากัน ถ้ามุมที่คลื่นกระทำต่อซายฝั่งมากขึ้นจะทำให้ความยาวมาก ขึ้นอย่างชัดเจน ยกเว้นกรณีระยะห่างระหว่างโครงสร้างเท่ากับ 1 เมตร เนื่องจากข้อมูลความยาว ซายฝั่งกรณีการทดลอง 45° มีน้อย และเป็นข้อมูลที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นที่สะท้อนเมื่อปะทะกับ โครงสร้าง สาเหตุเพราะว่าระยะห่างระหว่างโครงสร้างน้อยและความซันคลื่นสูง รวมทั้งอิทธิพลของ กำบังคลื่น (sheltering) ที่รบกวนรูปร่างซายฝั่งสมดุล ทำให้ไม่เห็นความสัมพันธ์ที่ชัดเจน จึงไม่ควรนำมา พิจารณา

$$P = f(\alpha, G, \frac{H_d}{L_d})$$

รูป 4-5 กราฟความสัมพันธ์ความขันคลื่นกับความยาวขายฝั่งในแบบจำลอง กรณี G=1,2,3 และ 4เมตร

 ระยะคลื่นแตกตัว (a_b) จากความสัมพันธ์ระหว่างความขันคลื่นกับระยะจากแนวระดับน้ำนิ่ง ถึงแนวคลื่นแตกตัว รูป 4-6 พบว่ามีเพียงความขันคลื่นเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อระยะจากแนวระดับน้ำนิ่ง ถึงแนวคลื่นแตกตัว

$$a_b = f(\frac{H_d}{L_d})$$

4) ความลาดขันขายฝั่ง (1:n) จากความสัมพันธ์ระหว่างความขันคลื่นกับความลาดขันขายฝั่ง ดังรูป 4-7 พบว่าอิทธิพลของตัวแปร ความขันคลื่น มุมที่คลื่นกระทำต่อชายฝั่ง และระยะห่างระหว่าง โครงสร้าง ที่มีต่อความลาดขันขายฝั่งไม่ชัดเจน จึงไม่สามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสาม กับความลาดขันขายฝั่งได้

4.3 พฤติกรรมและกระบวนการซายฝั่งที่สังเกดได้จากการทดลอง

นอกจากการเปลี่ยนแปลงซายฝั่งที่สามารถวัดได้ในแบบจำลองแล้ว ยังมีพฤติกรรมหรือ กระบวนการซายฝั่งอื่น ๆ ที่สามารถสังเกตได้ เพื่อนำมาอธิบายลักษณะซายฝั่งสมดุลที่ได้จากการ ทดลองดังนี้

 แลกระทบเนื่องจากการใช้แบบจำลองโครงสร้างคันดักตะกอนเป็นวัสดุทึบน้ำ เมื่อคลื่น เคลื่อนที่เข้าปะทะโครงสร้าง ทำให้เกิดการสะท้อนของคลื่น จึงเกิดกระแสน้ำย้อนกลับตามแนวชายฝั่ง ดังแสดงในรูป 4-8 (ก) และพัดพาตะกอนทรายไปทับถมบริเวณด้านเหนือน้ำของอ่าว ทำให้เกิดรูปร่าง แนวชายฝั่งดังรูป 4-8 (ข)

ปรากฏการณ์นี้จะเกิดขึ้นเมื่อระยะห่างระหว่างโครงสร้างแคบ ๆ เช่นในกรณีการทดลอง G = 1 เมตร ความชันคลื่นสูงๆ หรือ H/L > 0.03 และมีมุม α₀ มาก เช่น กรณี α₀ = 45° และอาจจะกำหนด ความยาวโครงสร้างมากเกินไป เมื่อเทียบกับระยะห่างระหว่างโครงสร้าง

 2) ในการทดลองศึกษาพฤติกรรมของกระบวนการขายฝั่ง กรณีมีโครงสร้างคันดักตะกอนเรียง ต่อกันเป็นกลุ่ม ในบางการทดลองรูปร่างขายฝั่งสมดุลของแต่ละอ่าวไม่เหมือนกัน ดังแสดงในรูป 4-9 จากรูปพบว่าแนวขายฝั่งสมดุลในอ่าวที่ 2 จะถูกกัดเขาะน้อยกว่า อ่าวที่ 1 แต่ในความเป็นจริงแล้ว ตะกอนทรายได้สะสมอยู่ในอ่าวที่ 1 จนตะกอนทรายจากอ่าวที่ 2 ไม่สามารถเคลื่อนที่ข้ามไปยังอ่าวที่ 1 ได้ ทำให้ระยะเว้าของอ่าวที่ 2 มีค่าน้อยกว่าอ่าวที่ 3 ดังนั้นในการทดลองควรจะระวังเกี่ยวกับ

3ป 4-6 กราฟความสัมพันธ์ความชันคลื่นกับระยะคลื่นแตกตัวในแบบจำลอง

รูป 4-7 กราฟความสัมพันธ์ความขันคลื่นกับความลาดขันขายฝั่ง 1:n

ตะกอนสะสมด้านท้ายน้ำ เนื่องจากมีผลทำให้รูปร่างของชายฝั่งสมดุลเปลี่ยนแปลงได้ ต้องตักทราย ส่วนเกินด้านท้ายน้ำออก

3) จากการทดลอง ในกรณีความขันคลื่นน้อย (H/L < 0.03) ขายฝั่งจะมีความลาดขันขายฝั่ง สม่ำเสมอ ดังรูป 4-10 (ก) แต่ในกรณีความขันคลื่นสูง (H/L > 0.03) ขายฝั่งจะมีความลาดขันไม่ สม่ำเสมอ ดังรูป 4-10 (ข) ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อคลื่นที่มีความขันน้อยเคลื่อนที่เข้าสู่ขายฝั่งและเกิดการแตก ตัว คลื่นจะกระโจนขึ้นสู่ฝั่ง (wave-runup) และกระแสน้ำไหลย้อนกลับสู่ทะเลพบกับคลื่นลูกบริเวณแนว คลื่นแตกตัว ในขณะที่ถ้าคลื่นมีความขันสูง กระแสน้ำที่ใหลย้อนกลับสู่ทะเลจะมีความรุนแรงมาก และ เมื่อปะทะกับคลื่นลูกใหม่ที่เข้าสู่ฝั่ง จะเกิดความปั่นป่วน และตะกุยตะกายตะกอนทรายขึ้นมา ทำให้เกิด ความขันบริเวณขายฝั่งไม่สม่ำเสมอ

 4) นอกจากอิทธิพลของขนาดคลื่นที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ในข้อ 3) แล้ว เมื่อคลื่นมีความขัน สูงแตกตัวและกระโจนขึ้นสู่ฝั่ง และเกิดกระแสน้ำใหลย้อนกลับสู่ทะเลด้วยความรุนแรงนั้น จะมีแรง พัดพาตะกอนทรายบริเวณขายฝั่งออกสู่ทะเล ทำให้ความลาดขันท้องน้ำและก่อนถึงบริเวณคลื่นแตกตัว มีความขันน้อยลง ดังแสดงในรูป 4-11

5) เมื่อทำการทดลองครบทั้ง 60 กรณีแล้ว ยังทำการทดลองเพิ่มเติมเพื่อหาลักษณะขายฝั่ง สมดุล กรณีที่ไม่มีโครงสร้างคันดักตะกอนอีก 1 กรณี โดยใช้ความสูงคลื่นประมาณ 0.05 เมตร คาบเวลา 0.81 วินาที ความขันคลื่นประมาณ 0.48 พบว่าเกิดการกัดเขาะบริเวณเหนือน้ำ และตะกอนทรายส่วนนี้ จะถูกพัดพามาทับถมบริเวณท้ายน้ำดังแสดงในรูป 4-12 (ก) จนกระทั่งแนวชายฝั่งตั้งฉากกับทิศทางของ คลื่น ชายฝั่งจึงหยุดการเปลี่ยนแปลง ดังแสดงในรูป 4-12 (ข) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าลักษณะท้องน้ำไม่มีผล ต่อแนวชายฝั่ง

แต่เมื่อพิจารณาแนวคลื่นแตกตัวพบว่าบางช่วงของแนวคลื่นแตกตัว ได้รับอิทธิพลจากรูปร่าง ของท้องน้ำตังแสดงในรูป 4-12 (ค) แต่บางช่วงก็ไม่ได้รับอิทธิพลดังกล่าว ซึ่งอิทธิพลดังกล่าวน่าจะขึ้นอยู่ กับความลึกน้ำ จากการเก็บข้อมูลความลึกน้ำบริเวณท้องน้ำ พบว่าความลึกน้ำบริเวณที่เกิดผลกระทบ ต่อแนวคลื่นแตกตัวมีค่าประมาณ 0.117 เมตร หรือประมาณ 2.3 เท่าของความสูงคลื่น อย่างไรก็ตาม ผลสรุปนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลการทดลองเพียง 1 กรณีเท่านั้น คงยังไม่สามารถเป็นด้วแทนพฤติกรรม ชายฝั่งทั้งหมดได้ แต่เนื่องจากเวลาในการศึกษามีจำกัด และอยู่นอกเหนือขอบข่ายของการศึกษาในราย ละเอียด ซึ่งพฤติกรรมหรือกระบวนการชายฝั่งที่เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้ ควรได้มีการศึกษาในขั้นราย ละเอียดต่อไป

ข) รูปร่างชายฝั่ง เมื่อได้รับอิทธิพลจากคลื่นสะท้อน ก) การสะท้อนของคลื่น ทำให้เกิดกระแสน้ำไหลย้อนกลับ รูป 4-8 การสะท้อนของคลื่น เมื่อใช้แบบจำลองโครงสร้างแบบทึบน้ำ

รูป 4-9 อิทธิพลของตะกอนส่วนเกินท้ายน้ำ

ข) ความลาดชันชายฝั่งไม่สม่ำเสมอ เมื่อ H/L > 0.03

n) ความลาดขันชายฝั่งสม่ำเสมอ เมื่อ H/L< 0.03

ค) กระแสน้ำไหลย้อนกลับปะทะกับคลื่นลูกใหม่

รูป 4-10 อิทธิพลของความขันคลื่นต่อความลาดขันขายฝั่ง

รูป 4-11 ตัวอย่างอิทธิพลของขนาดคลื่นที่มีผลต่อความลาดขันท้องน้ำในการทดลอง

n.) การกัดเขาะและการทับถมของตะกอนทรายเมื่อไม่มีโครงสร้างป้องกันชายฝั่ง

บริเวณที่ได้รับอิทธิพลจากท้องน้ำ

ค.) ลักษณะท้องน้ำบริเวณที่มีอิทธิพลต่อแนวคลื่นแตกตัว

รูป 4-12 แนวซายฝั่งสมดุลกรณีไม่มีโครงสร้างป้องกันซายฝั่ง

4.4 การเปรียบเทียบลักษณะชายฝั่งบริเวณคลื่นแตกตัวที่ได้จากการทดลองและทฤษฎี

ในทางทฤษฎี ได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคลื่นและซายฝั่งบริเวณคลื่นแตกตัว อยู่หลายการศึกษา บางการศึกษาให้ความสูงคลื่นแตกตัวและความลึกน้ำบริเวณคลื่นแตกตัว มีความ สัมพันธ์กับความซันคลื่นในน้ำลึก เช่น Munk (1949) ซึ่งเสนอการคำนวณความสูงคลื่นแตกตัวจาก ลักษณะคลื่นในน้ำลึก ดังนี้

$$\frac{H_{b}}{H'_{0}} = \frac{1}{3.3(H'_{0}/L_{0})^{1/3}}$$
(4.1)

ซึ่ง H_b/H'_n เรียกว่า ดัชนีความสูงคลื่นแตกตัว (breaker height index)

เมื่อ H_h คือ ความสูงคลื่นแตกตัว (breaker height)

H'₀ คือ คลื่นในน้ำลึกที่ไม่มีการหักเห (unrefracted deepwater wave height)

L_ก คือ ความยาวคลื่นในน้ำลึก

และนำค่า H_b ที่ได้ไปหาค่าของความลึกน้ำบริเวณคลื่นแตกตัวได้จากความสัมพันธ์

$$\frac{d_{b}^{*}}{H_{b}} = 1.28 \tag{4.2}$$

บางการศึกษาให้ความสูงคลื่นแตกตัวมีความสัมพันธ์ทั้งกับความขันคลื่นในน้ำลึก และความขัน ท้องน้ำ เช่น Iversen (1982,1953),Galvin (1969),Goda (1970) และ Weggel (1972, อ้างถึงใน US.CERC, 1974: 129-135) เป็นต้น ซึ่งการศึกษาของ Weggel ได้เสนอสูตรการคำนวณค่าดัชนีความ สูงคลื่นแตกตัวดังนี้

$$\frac{d'_{b}}{H_{b}} = \frac{1}{b - (aH_{b} / gT^{2})}$$
(4.3)

โดยที่ $a = 43.75(1 - e^{-19m})$ (4.4)

$$b = \frac{1.56}{(1+e^{-19.5m})}$$
(4.5)

เมื่อ 1:m คือ ความลาดชันท้องน้ำ

จากการทดลองสามารถวัดลักษณะขายฝั่งบริเวณคลื่นแตกตัวได้ข้อมูลความสึกน้ำบริเวณที่ คลื่นแตกตัว (d'_b) เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับความสึกน้ำบริเวณที่คลื่นแตกตัวจากการคำนวณโดยสูตร ของ Munk และ Weggel ดังรูป 4-13 และ 4-14 พบว่าความลึกน้ำบริเวณคลื่นแตกตัวที่คำนวณได้

รูป 4-13 การเปรียบเทียบความลึกน้ำบริเวณคลื่นแตกตัว จากการคำนวณกับผลการทดลอง

64

จากสูตรของ Munk และ Weggel นั้นมีค่าสูงกว่าค่าที่ได้จากการวัดในการทดลอง แต่ค่าที่ได้จากวิธี ของ Weggel ใกล้เคียงกับค่าที่ได้จากการทดลองมากกว่าวิธีของ Munk ซึ่งให้ค่า d'_b สูงมาก ดังนั้นจึง ใช้ค่าความสูงคลื่นแตกตัวที่คำนวณได้จากสูตรของ Weggel ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะคลื่นแตกตัวกับลักษณะซายฝั่งสมดุล

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความขันคลื่นแตกตัวกับลักษณะชายฝั่งสมดุลในแบบจำลอง พบว่า ความขันคลื่นแตกตัวมีอิทธิพลต่อระยะเว้าชายฝั่ง และมีความสัมพันธ์กันเป็นเส้นตรง ดังแสดง ในรูป 4-15 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความขันคลื่นแตกตัวกับความยาวชายฝั่ง พบว่าใน กรณีที่มุมที่คลื่นกระทำต่อชายฝั่งเท่ากัน ความขันคลื่นมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความยาวชายฝั่ง เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังแสดงในรูป 4-16 แต่ถ้ากรณีที่ระยะห่างระหว่างโครงสร้างเท่ากัน ถ้ามุมที่คลื่น กระทำต่อแนวชายฝั่งมาก จะทำให้อิทธิพลของความขันคลื่นต่อความยาวชายฝั่งมีมากขึ้นด้วย ดังแสดง ในรูป 4-17

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความขันคลื่นแตกตัวกับระยะคลื่นแตกตัว ดังรูป 4-18 พบ ว่าระยะคลื่นแตกตัวมีความสัมพันธ์กับความขันคลื่นแตกตัวอย่างขัดเจน แต่ไม่พบความสัมพันธ์หรือ อิทธิพล กับมุมของคลื่นที่ขัดเจน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความขันคลื่นแตกตัวกับความลาดขันขายฝั่ง ดังรูป 4-19 ไม่สามารถสรุปความสัมพันธ์ได้ชัดเจน เนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่ค่อนข้างกระจายตัว

4.5 ความสัมพันธ์ลักษณะคลื่นในน้ำตื้นบริเวณทางเข้าอ่าวกับตัวแปรในแบบจำลอง

เมื่อคลื่นเคลื่อนที่จากน้ำลึกเข้าสู่บริเวณน้ำตื้น จะได้รับอิทธิพลจากท้องน้ำทำให้เกิดการเปลี่ยน แปลงความสูงคลื่น และเกิดการหักเหหรือเปลี่ยนทิศทางของคลื่น ทำให้คุณสมบัติของคลื่นเปลี่ยน แปลงไปจากเดิม ซึ่งสามารถคำนวณความสูงคลื่นหลังจากเคลื่อนที่เข้าสู่น้ำตื้นบริเวณทางเข้าอ่าว (H_{ent}) ได้จากสมการ

$$H_{ent} = H_0 K_r K_s$$
(4.6)

เมื่อ H_o คือ ความสูงคลื่นในน้ำลึก มีหน่วยเป็น เมตร K, คือ สัมประสิทธิ์การหักเหของคลื่น (refraction coefficient)

ห คือ สัมประสิทธิ์การเคลื่อนที่เข้าสู่น้ำตื้น (shoaling coefficient)

65

รูป 4-17 กราฟความสัมพันธ์ความชันคลื่นแตกตัวกับความยาวชายฝั่งในแบบจำลอง กรณี G=1,2,3 และ 4 เมตร

รูป 4-18 กราฟความสัมพันธ์ความขันคลื่นแตกตัวกับระยะคลื่นแตกตัว

รูป 4-19 กราฟความสัมพันธ์ความซันคลื่นแตกตัวกับความลาดซันซายฝั่ง 1:n

ส่วนความยาวคลื่นบริเวณทางเข้าอ่าว (L_{ent}) สามารถคำนวณไดโดยใช้ทฤษฏีคลื่นความสูงน้อย เมื่อทราบความลึกน้ำบริเวณทางเข้าอ่าว ดังสมการ

$$L_{ent} = \frac{gT^2}{2\pi} \tanh\left(\frac{2\pi d}{L_{ent}}\right)$$
(4.7)

เมื่อ g คือ แรงโน้มถ่วงของโลก มีหน่วยเป็น เมตร/วินาที²

T คือ คาบเวลาคลื่น มีหน่วยเป็น วินาที

d คือ ความลึกน้ำบริเวณทางเข้าอ่าว มีหน่วยเป็น เมตร

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความขันคลื่นบริเวณทางเข้าอ่าว กับระยะเว้าของขายฝั่งใน แบบจำลอง ดังรูป 4-20 พบว่าความขันคลื่นบริเวณทางเข้าอ่าวมีอิทธิพลต่อระยะเว้าหรือการกัดเซาะ ต่อแนวขายฝั่ง และมีความสัมพันธ์กันเป็นเส้นตรง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความขันบริเวณทางเข้า อ่าวกับความยาวขายฝั่งสมดุล ดังรูป 4-21 พบว่ามีความสัมพันธ์กันเป็นเส้นตรง แต่มีความขันของ กราฟน้อย แสดงว่าความขันคลื่นบริเวณทางเข้าอ่าวมีอิทธิพลเพียงเล็กน้อยต่อความยาวขายฝั่ง ในกรณี มุมที่คลื่นกระทำต่อชายฝั่งเท่ากัน แต่สำหรับกรณีระยะห่างระหว่างโครงสร้างเท่ากัน พบว่าเมื่อมุมที่ คลื่นเคลื่อนที่เข้ากระทำต่อชายฝั่งมากขึ้น อิทธิพลของความชันคลื่นต่อความยาวขายฝั่งสมดุลมีแนวโน้ม มากขึ้น ดังแสดงในรูป 4-22

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความชันคลื่นบริเวณทางเข้าอ่าวกับระยะคลื่นแตกตัว ดัง แสดงในรูป 4-23 พบว่ามีความสัมพันธ์กันแบบเส้นตรง แต่ไม่พบอิทธิพลของมุมที่คลื่นกระทำต่อแนว ชายฝั่ง และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความชันคลื่นบริเวณทางเข้าอ่าวกับความลาดชันชายฝั่ง ไม่สามารถสรุปความสัมพันธ์ที่ชัดเจนได้ ดังแสดงในรูป 4-24

4.6 ความสัมพันธ์ลักษณะคลื่นในน้ำลึกกับตัวแปรออกแบบในแบบจำลอง

โดยทั่วไปการศึกษางานด้านวิศวกรรมชายฝั่ง มักอ้างอิงกับข้อมูลคลื่นในน้ำลึก สำหรับในการ ทดลองข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลในน้ำตื้น ซึ่งสามารถนำไปคำนวณหาลักษณะคลื่นในน้ำลึกโดยใช้ทฤษฏี คลื่นความสูงน้อย ได้ดังนี้

$$L_0 = \frac{gT^2}{2\pi} \tag{4.8}$$

เมื่อ g คือ แรงโน้มถ่วงของโลก มีหน่วยเป็น เมตรต่อวินาที²

T คือ คาบเวลาคลื่น มีหน่วยเป็น เมตร

0.08

0.08

0.08

รูป 4-22 กราฟความสัมพันธ์ความขันคลื่นบริเวณทางเข้าอ่าวกับความยาวชายฝั่ง กรณี G=1,2,3 และ 4 เมตร

รูป 4-23 กราฟความสัมพันธ์ความชั่นคลื่นบริเวณทางเข้าอ่าวกับระยะคลื่นแตกตัว กรณี G=1,2,3 และ 4 เมตร

รูป 4-24 กราฟความสัมพันธ์ความขันคลื่นบริเวณทางเข้าอ่าวกับความลาดขันขายฝั่ง 1:n กรณี G=1,2,3 และ 4 เมตร

สำหรับความสูงคลื่นในน้ำลึก สามารถคำนวณจากความสูงคลื่น (H_d) ความยาวคลื่น (L_d) และ ความลึกน้ำบริเวณที่สังเกต (d) โดยใช้สูตร

$$H_0 = \frac{H_d}{K_s}$$
(4.9)

โดยที่
$$K_{s} = \frac{1}{\sqrt{\left[1 + \frac{(4\pi d/L_{d})}{\sinh(4\pi d/L_{d})}\right] \tanh\frac{2\pi d}{L_{d}}}}$$
 (4.10)

เมื่อ K_s คือ สัมประสิทธิ์การเคลื่อนที่เข้าสู่น้ำตื้น (Shoaling coefficient)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความขันคลื่นในน้ำลึก กับระยะเว้าของขายฝั่งในแบบจำลอง ดังแสดงในรูป 4-25 พบว่ามีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรง และมีแนวโน้มว่า ที่ระยะห่างระหว่างโครงสร้าง มาก ๆ ความขันคลื่นในน้ำลึกจะมีอิทธิพลต่อระยะเว้าชายฝั่ง มากกว่ากรณีระยะระหว่างโครงสร้างน้อย และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ความขันคลื่นในน้ำลึกกับความยาวชายฝั่งในแบบจำลอง ดังแสดงในรูป 4-26 พบว่าความชันคลื่นในน้ำลึกมีอิทธิพลต่อความยาวชายฝั่งเพียงเล็กน้อย แต่ถ้ามุมที่คลื่นกระทำต่อ แนวชายฝั่งมากขึ้น มีแนวโน้มที่ทำให้ความชันคลื่นมีอิทธิพลต่อความยาวชายฝั่งเพียงเล็กน้อย แต่ถ้ามุมที่คลื่นกระทำต่อ

เมื่อพิจารณาความขันคลื่นในน้ำลึกกับระยะคลื่นแตกตัว ดังแสดงในรูป 4-28 พบว่ามีแนวโน้ม ความสัมพันธ์เป็นเส้นตรง และตัวแปรอื่น ๆ เช่น มุมที่คลื่นกระทำต่อแนวชายฝั่ง มีอิทธิพลต่อระยะ คลื่นแตกตัวน้อย แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ความชันคลื่นในน้ำลึกกับความลาดชันชายฝั่ง ไม่ สามารถสรุปความสัมพันธ์ที่ชัดเจนได้ ดังแสดงในรูป 4-29

4.7 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตัวแปรออกแบบกับชายฝั่งสมดุลโดยวิธีตัวแปรไร้หน่วย

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรออกแบบและคุณสมบัติของคลื่นในแบบจำลอง สามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรหลักที่ใช้ในการศึกษา คือ ความขันคลื่น มุมที่คลื่นกระทำต่อขายฝั่ง และ ระยะห่างระหว่างโครงสร้างนั้น มีความสัมพันธ์กับระยะเว้าของชายฝั่งหรือรูปร่างชายฝั่งสมดุลในแบบ จำลองดังแสดงในตาราง 4-1 ส่วนความสัมพันธ์กับตัวแปรประกอบอื่น ๆ แสดงอยู่ในภาคผนวก ฉ

ในการนำผลการศึกษาที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบจริง ต้องอาศัยการวิเคราะห์ความ สัมพันธ์โดยวิธีตัวแปรไร้หน่วย เพื่อสามารถนำไปวิเคราะห์หาขนาดมิติต่าง ๆ ในสภาพจริงได้

รูป 4-27 กราฟความสัมพันธ์ความขันคลื่นในน้ำลึกาับความยาวซายฝั่ง กรณี G=1,2,3 และ 4 เมตร

รูป 4-28 กราฟความสัมพันธ์ความชันคลื่นในน้ำลึกกับระยะคลื่นแตกตัว กรณี G=1,2,3 และ 4 เมตร

รูป 4-29 กราฟความสัมพันธ์ความขันคลื่นในน้ำลึกกับความลาดขันชายฝั่ง 1:n กรณี G=1,2,3 และ 4 เมตร

ด้วแปร	ความขันคลื่น	ระยะห่างระหว่าง	มุมที่คลื่นกระทำ	
	ในน้ำลึก, H _o /L _o	โครงสร้าง, G	ต่อซายฝั่ง,α	
ระยะ:ว้าของชายฝัง, S	น้อย	กลาง	มาก	
ความยาวของชายฝั่ง, P	น้อย	กลาง	มาก	
ระยะคลื่นแตกตัว, a _ь	มาก	กลาง	น้อย	
ความลาดขันขายฝั่ง, 1 : n	ไม่ชัดเจน	ไม่ชัดเจน	ไม่ชัดเจน	

ตาราง 4-1 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรออกแบบและลักษณะคลื่นกับแนวชายฝั่งสมดุล

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรออกแบบ และชายฝั่งสมดุล พบว่าความสัมพันธ์ ระหว่างความขันคลื่นในน้ำลึก กับอัตราส่วนระยะเว้าต่อความสูงคลื่นในน้ำลึก มีแนวโน้มของความ สัมพันธ์ที่น่าจะนำไปสู่การประยุกต์เป็นเกณฑ์การออกแบบโครงสร้างคันดักตะกอนได้ ดังแสดงในรูป 4-30 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรออกแบบอื่น ยังไม่พบความสัมพันธ์ที่ชัดเจน (ซึ่งรายละเอียด แสดงอยู่ในภาคมนวก จ)

เมื่อพิจารณาเลือกความสัมพันธ์ระหว่างดัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระยะเว้าของซายฝั่งที่อัตราส่วน <u>G</u> L₀ ประมาณ 1 สำหรับมุมที่คลื่นกระทำต่อซายฝั่ง 15° และ 30° เนื่องจากมีข้อมูลการทดลองมาก ที่สุด ดังรูป 4-31 ก) และ ข) เมื่อคำนวณหาโค้งความสัมพันธ์ของข้อมูลได้เป็นสมการยกกำลัง

$$\frac{S}{H_0} = B(\frac{H_0}{L_0})^A$$

สำหรับมุม 45° มีข้อมูล $\frac{G}{L_0}$ = 1 น้อยกว่ามุม 15° และ 30° เนื่องจากข้อมูลบางส่วนเป็น ข้อมูลที่ได้รับผลกระทบจากการสะท้อนของคลื่น จากความยาวโครงสร้าง ลักษณะโครงสร้าง (ทึบน้ำ) ขนาดของคลื่น และระยะห่างระหว่างโครงสร้าง จึงไม่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ จากการคำนวณโค้ง ความสัมพันธ์โดยใช้สมการยกกำลัง เช่นเดียวกับมุม 15° และ 30° พบว่าที่ $\frac{G}{L_0}$ มีค่าประมาณ 1.5 จะมีความสัมพันธ์โกล้เคียงกับสมการยกกำลังมากที่สุด (มีค่า R² มากที่สุด) จึงใช้ข้อมูล $\frac{G}{L_0} \approx 1.5$ เป็นด้วแทน ดังรูป 4-31 ค) และได้สมการความสัมพันธ์ของแต่ละมุมดังนี้

สำหรับ มุม 15°
$$\frac{S}{H_0} = \frac{1}{1.97} (\frac{H_0}{L_0})^{-1.02}$$
 (4-11)

μμ 30°
$$\frac{S}{H_0} = \frac{1}{2.18} \left(\frac{H_0}{L_0}\right)^{-1.13}$$
 (4-12)

$$μμ 45° $\frac{S}{H_0} = \frac{1}{0.67} \left(\frac{H_0}{L_0}\right)^{-1.02}$
(4-13)$$

เมื่อคำนวณความสัมพันธ์ค่าลอกาลิทึมของค่า ดัวแปร (<mark>S</mark> และ L₀/H₀) ดังแสดงในรูป 4-32 พบ ว่ามีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรง แสดงว่าความสัมพันธ์ของข้อมูลเป็นสมการยกกำลังจริง

เนื่องจากกรณีการทดลองสำหรับ $\frac{G}{L_0}$ อื่น ๆ มีข้อมูลการทดลองน้อย การศึกษานี้จึงตั้งสมมติ ฐานให้ความสัมพันธ์ระหว่างด้วแปรคลื่นและตัวแปรออกแบบมีความสัมพันธ์เป็นสมการเลขยกกำลังเช่น เดียวกับ $\frac{G}{L_0} \approx 1$ โดยให้ค่าคงที่ A เท่ากัน แต่แตกต่างกันที่ค่าคงที่ B₁ ซึ่งแต่ละ $(\frac{G}{L_0})$, จะมีค่าคงที่ B₁ เฉพาะ และสามารถหาได้โดย แทนค่า $\frac{H_0}{L_0}$ และ $\frac{S}{H_0}$ ของข้อมูลทั้งหมดลงในสมการ สำหรับ มม 15° $\frac{S}{L_0} = \frac{1}{L_0} (\frac{H_0}{L_0})^{-1.02}$ (4-14)

สรับ มุม 15°
$$\frac{S}{H_0} = \frac{1}{B_j} \left(\frac{H_0}{L_0}\right)^{-1.02}$$
 (4-14)

ыл 30°
$$\frac{S}{H_0} = \frac{1}{B_j} \left(\frac{H_0}{L_0}\right)^{-1.13}$$
 (4-15)

$$u_{\mu} 45^{\circ} \qquad \frac{S}{H_0} = \frac{1}{B_j} \left(\frac{H_0}{L_0}\right)^{-1.02}$$
(4-16)

จากการแทนค่าข้อมูลทั้งหมดจะได้ค่า B_i ของแต่ละ ($\frac{G}{L_0}$)_i เมื่อนำไปเขียนเส้นกราฟ ได้ความ สัมพันธ์ดังรูป 4-33 พบว่าข้อมูลมีแนวโน้มความสัมพันธ์เป็นสมการลอกาลิทึม (logarithm) เมื่อนำค่า B_i แทนลงในสมการ (4-14) ถึง (4-16) ที่ $\frac{G}{L_0}$ ต่าง ๆ และนำไปเขียนกราฟความสัมพันธ์ระหว่าง ความขันคลื่นในน้ำลึกและอัตราส่วนระหว่างระยะเว้ากับความสูงคลื่นในน้ำลึก ได้ดังรูป 4-34 ซึ่งจาก กราฟพบว่าเส้นกราฟที่ได้จากการคำนวณค่อนข้างใกล้เคียงกับข้อมูลจากการทดลอง

ในการออกแบบ ข้อมูลที่วิศวกรสามารถหาได้คือข้อมูลคลื่นในน้ำลึก และมุมที่คลื่นกระทำต่อ ชายฝั่ง ในความเป็นจริงแล้วมุมที่คลื่นกระทำต่อแนวชายฝั่งมักไม่เท่ากับ 15° 30° หรือ 45° ตามการ ทดลอง ผังนั้นเพื่อความสะดวกในการประยุกต์ใช้ในการออกแบบจริง จึงเขียนกราฟความสัมพันธ์ ระหว่างลักษณะคลื่นกับระยะเว้าของชายฝั่งสำหรับ $\frac{G}{L_0}$ ต่าง ๆ ดังรูป 4-35 ซึ่งจะทำให้สามารถ ประมาณค่าตัวแปรออกแบบที่มุมกระทำของคลื่นต่างๆได้สะดวกขึ้น

จากรูป 4-35 พบว่าเมื่อ $\frac{G}{L_0}$ มากกว่า 2.5 เส้นกราฟในกรณีมุม 45° มีความผิดปกติ เพราะ เส้นกราพกรณีมุม 45° ควรอยู่เหนือเส้นกราฟกรณีมุม 30° เนื่องจากในการทดลอง เมื่อมุมที่คลื่น กระทำต่อขายฝั่งมากขึ้นระยะเว้าที่ $\frac{G}{L_0}$ เดียวกัน ต้องมีค่ามากขึ้น ซึ่งความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นนี้ น่า

กรณี α₀=15°, 30° และ 45°

จะเป็นเพราะข้อมูลที่ใช้คำนวณหาโค้งความสัมพันธ์ในรูป 4-31 มีจำนวนน้อยเกินไป ทำให้ไม่สามารถ หาสมการความสัมพันธ์ที่แท้จริงได้

4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรออกแบบกับซายฝั่งสมดุลโดยวิธีทางสถิติ

เมื่อการวิเคราะห์โดยวิธีกราฟไม่สามารถสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรได้สมบูรณ์ และคงเส้น คงวาได้ จึงทดลองใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression, MR) โดยใช้ โปรแกรม SYSTAT เวอร์ชัน 7.0 จากรูป 4-30 เนื่องจากความสัมพันธ์ ระหว่างความขันคลื่นในน้ำลึกกับตัวแปรออกแบบเป็นสมการเลขยกกำลัง ดังนั้นตัวแปรที่ใช้ในการ วิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน แบบเชิงเส้น (linear regression) กำหนดให้

$$\log \frac{H}{L_0}$$
, $\log \frac{G}{L_0}$ และ α_0 เป็นตัวแปรอิสระ (independent)
ส่วน $\log \frac{S}{H_0}$ เป็นตัวแปรตาม (dependent)

จากการวิเคราะห์ความถดถอยเซิงซ้อน โดยใช้วิธี stepwise เพื่อวิเคราะห์หาอิทธิพลของตัวแปร อิสระ คือ ระยะห่างระหว่างโครงสร้าง($\frac{G}{L_0}$) ความซันคลื่นในน้ำลึก ($\frac{H_0}{L_0}$) และมุมที่คลื่นกระทำต่อแนว ชายฝั่ง (α_0) ที่มีต่อดัวแปรตาม คือ ระยะเว้าของซายฝั่ง ($\frac{S}{H_0}$) พบว่า ดัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระยะเว้า ของซายฝั่งมากที่สุดคือ มุมที่คลื่นกระทำต่อแนวซายฝั่ง รองลงมาคือระยะห่างระหว่างโครงสร้าง และ อันดับสุดท้ายคือ ความซันคลื่น (ดูจากผลลัพธ์ที่ได้จากการทำ MR รูป 4-36) ซึ่งเขียนเป็นความสัมพันธ์ $\frac{S}{H_0} = f(\alpha_0, \frac{G}{L_0}, \frac{H_0}{L_0})$ จากผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ ได้สมการความสัมพันธ์ซึ่งมี R² = 0.968 ดังนี้

$$\log(\frac{S}{H_0}) = -1.026\log(\frac{H_0}{L_0}) + 1.247\log(\frac{G}{L_0}) + 0.010\alpha_0 - 0.989$$
(4-17)

เมื่อนำค่า log($\frac{S}{H_0}$) ที่ได้จากการแทนค่า ข้อมูล $\frac{H_0}{L_0}$ $\frac{G}{L_0}$ และ α_0 ของการทดลองลงในสม การ 4-17 ไปเปรียบเทียบกับค่า log($\frac{S}{H_0}$)ที่วัดจากการทดลอง ได้ผลดังรูป 4-37 พบว่ามีความ สัมพันธ์กันเป็นเส้นตรง ทำมุม 45° กับแกน X ซึ่งหมายถึงค่าที่ได้จากการคำนวณมีความใกล้เคียงกับ ค่าที่ได้จากการทดลองมาก

Step # 0 R = 0.000 R-Square = 0.000 Coefficient Std Error Std Coef Tol. df F 'P' Effect In 1 Constant Out Part. Corr.

 -0.321
 .
 1.00000
 1
 6.328
 0.015

 0.405
 .
 1.00000
 1
 10.773
 0.002

 0.426
 .
 1.00000
 1
 12.167
 0.001

 2 LOGH L 3 LOGG LO 4 ALPHA 0.426 . 1.00000 1 12.167 0.001 Dependent Variable LOGS LO Minimum tolerance for entry into model = 0.000000 Forward stepwise with Alpha-to-Enter=0.150 and Alpha-to-Remove=0.150 Step # 1 R = 0.426 R-Square = 0.181Term entered: ALPHA_ Coefficient Std Error Std Coef Tol. df F 'P' Effect Ιn 1 Constant 4 ALPHA 0.012 0.004 0.426 1.00000 1 12.167 0.001 Out Part. Corr. 2 LOGH L
 2 LOGH L
 -0.363
 0.99975
 1
 8.170
 0.006

 3 LOGG LO
 0.412
 0.99408
 1
 11.058
 0.002
 ____ Step # 2 R = 0.566 R-Square = 0.320Term entered: LOGG_LO Coefficient Std Error Std Coef Tol. df F 'P' Effect In 1 Constant 0.4100.1230.3740.99408111.0580.0020.0110.0030.3970.99408112.4360.001 3 LOGG LO 4 ALPHA Out Part. Corr. 2 LOGH_L -0.976 . 0.52726 1 1.078E3 0.000 Step # 3 R = 0.984 R-Square = 0.968
Term entered: LOGH_L Coefficient Std Error Std Coef Tol. df F 'P' Effect In 1 Constant -1.0260.031-1.1080.5272611.078E30.0001.2460.0371.1380.5242711.130E30.0000.0100.0010.3560.991501208.6010.000 2 LOGH L 3 LOGG LO 4 ALPHA_ Part. Corr. Out none รูป 4-36 ผลลัพธ์จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง $\frac{S}{H_0}$, $\frac{H_0}{L_0}$, $\frac{G}{L_0}$ และ α_0

โดยโปรแกรม SYSTAT version 7.0 วิธี Stepwise Regression

รูป 4-37 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง Log <mark>S</mark> จากการทดลอง กับ Log <mark>S</mark> จากการทำ MR

90

.

เมื่อนำค่าที่ได้จากสมการไปเขียนกราฟความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะคลื่นในน้ำลึกกับตัวแปร ออกแบบ เปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการทดลอง ดังรูป 4-38 พบว่ามีค่าใกล้เคียงกัน แสดงว่าสมการ 4-17 ที่ได้จากการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือและสามารถใช้เป็นดัวแทนความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ คลื่นกับตัวแปรออกแบบสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ได้ ดังนั้นนำไปเขียนเป็นกราฟรูป 4-39 สำหรับใช้ใน การพิจารณาถึงผลกระทบของการออกแบบโครงสร้างที่ระยะห่างระหว่างโครงสร้างต่างๆ ที่มีต่อแนวชาย ฝั่งสมดุล

4.9 การเปรียบเทียบผลการศึกษากับการศึกษาที่ผ่านมา

จากการศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับลักษณะชายฝั่งสมดุล Silverster (1974) ได้เสนอหลักการของ ชายฝั่งสมดุลว่า มีความสัมพันธ์กับทิศทางที่คลื่นกระทำต่อแนวชายฝั่ง (α₀) และระยะห่างระหว่างหัว หาด (head land, G) โดยสรุปอยู่ในรูปแบบของกราฟฟิก ในรูป 4-40 ซึ่งเมื่อทราบทิศทางของคลื่นและ ระยะห่างระหว่างหัวหาดแล้วสามารถคำนวณหาระยะเว้าของชายฝั่งสมดุลได้โดยไม่นำเอาความชันคลื่น มาร่วมพิจารณาเหมือนการศึกษาในครั้งนี้

เมื่อนำวิธีของ Silvester มาเปรียบเทียบกับผลการศึกษาในครั้งนี้บางกรณีดังแสดงในตาราง 4-2 และรูป 4-41 พบว่า ในกรณีที่ทิศทางคลื่นทำมุมกับขายฝั่ง 15° และ 30° ค่าที่ได้จากการศึกษาของ Silvester มีค่าใกล้เคียงกับผลการทดลอง แต่กรณีคลื่นทำมุม 45° กับแนวขายฝั่ง ค่าระยะเว้าที่ได้จาก การศึกษาของ Silvester มีค่าสูงกว่าผลการศึกษาในครั้งนี้

4.10 ความสัมพันธ์ลักษณะคลื่นกับระยะคลื่นแตกตัว

จากการสังเกตการเกิดลักษณะซายฝั่งสมดุล เมื่อมีโครงสร้างคันดักตะกอนแบบทึบน้ำเป็น โครงสร้างป้องกันซายฝั่ง ในกรณีไม่มีการเดิมทรายด้านเหนือน้ำ พบว่าซายฝั่งจะเข้าสู่สมดุลเมื่อ ความยาวโครงสร้างยาวกว่าแนวคลื่นแตกตัว เนื่องจากถ้าโครงสร้างยาวน้อยกว่าแนวคลื่นแตกดัว จะ ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของตะกอนทรายอ้อมปลายโครงสร้าง ทำให้เกิดการถดถอยของซายฝั่ง จนกระทั่ง แนวคลื่นแตกตัวอยู่ต่ำกว่าปลายโครงสร้าง และไม่เกิดการเคลื่อนที่ของตะกอนตามแนวซายฝั่งอีกต่อไป ชายฝั่งนั้นจึงเข้าสู่สมดุล

ดังนั้นระยะคลื่นแตกตัว หรือระยะจากแนวระดับน้ำนิ่งถึงแนวคลื่นแตกตัว (a_b) จึงเป็นดัวแปร สำคัญอีกตัวหนึ่งต้องนำไปพิจารณาในการออกแบบความยาวโครงสร้างคันตักตะกอน เมื่อพิจารณา

รูป 4-40 ความสัมพันธ์ระหว่างทิศทางคลื่นและระยะห่างระหว่างหัวหาดกับระยะเว้าของขายฝั่งสมดุล จากการศึกษาของ Silvester (1974)

ตา ราง 4- 2	ผลการศึกษาระยะเว้าของชายฝั่งสมดุลเปรียบเทียบกับการศึกษาของ Silvester (1974)
	กรณี ระยะห่างระหว่างโครงสร้าง 3.00 เมตร

มุม	ระยะห่าง	ระยะเว้าของซายฝั่งสมดุล, S (เมตร)					
(α ₀)	(G)	กรณี ความขันคลื่น				การศึกษาของ	
	(เมตร)	А	В	С	D	E	Silvester
15°	3	0.529	0.597	0.0625	0.664	0.0875	0.534
		(H/L=0.004)	(H/L=0.009)	(H/L=0.021)	(H/L=0.030)	(H/L=0.048)	
30°	3	0.640	0.750	0.905	0.664	1.145	1.020
		(H/L=0.008)	(H/L=0.010)	(H/L=0.029)	(H/L=0.032)	(H/L=0.043)	
45°	3	1.135	1.233	1.020	1.032	1.175	1.350
		(H/L=0.006)	(H/L=0.023)	(H/L=0.025)	(H/L=0.027)	(H/L=0.044)	

รูป 4-41 การเปรียบเทียบแนวซายฝั่งสมดุลจากการทดลอง กับการศึกษาของ Silvester (1974)

ความสัมพันธ์ระหว่างความขันคลื่นในน้ำลึกกับอัตราส่วนระหว่างระยะคลื่นแตกตัว a_b ต่อความสูงคลื่น ในน้ำลึก ตามรูป 4-42 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ที่ชัดเจน แสดงว่าระยะ a_b ไม่ขึ้นกับความยาวคลื่น แต่ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความขันคลื่นในน้ำลึกกับ อัตราส่วนระหว่างระยะ a_b ต่อ ความยาวคลื่นในน้ำลึก ดังรูป 4-43 พบว่ามีแนวโน้มความสัมชันต์เป็นสมการเอ็กโปเนนเซียล และได้ สมการความสัมพันธ์คือ

$$a_{b} = e^{59.87(\frac{H_{0}}{L_{0}}) - 3.14}$$
(4-18)

แสดงว่าระยะ a_b มีความสัมพันธ์กับความสูงคลื่น คือ เมื่อความสูงคลื่นมากขึ้นระยะ a_b จะ มากขึ้นเช่นกัน

4.11 เกณฑ์การออกแบบโครงสร้างคันดักตะกอน

ในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งเน้นการกำหนดเกณฑ์การออกแบบโครงสร้างคันดักตะกอน ในส่วนของ ความยาวของโครงสร้างและระยะห่างระหว่างโครงสร้างคันดักตะกอนแบบทึบน้ำและวางดัวตั้งฉากกับ ซายฝั่ง โดยสรุปจากความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลการทดลอง ซึ่งเกณฑ์การ ออกแบบสำหรับการศึกษานี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

 ข้อมูลคลื่น ซึ่งแบ่งเป็น มุมที่คลื่นกระทำต่อชายฝั่ง และความขันคลื่นในน้ำลึก (H_o/L_o) เนื่องจากตัวแปรทั้งสองเป็นตัวกำหนดความเร็วและกระแสน้ำตามแนวชายฝั่ง ซึ่งจะสัมพันธ์กับอัตราการ เคลื่อนที่และทิศทางของตะกอนตามแนวชายฝั่ง อันเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงชายฝั่ง

ระยะห่างระหว่างโครงสร้าง (G) ซึ่งวิศวกรออกแบบต้องเป็นผู้กำหนดโดยการคาดเดา (trial and error) เพื่อหาระยะเว้า (S) ที่สัมพันธ์กับข้อมูลคลื่นและระยะห่าง โดยใช้รูป 4-39 ซึ่งเมื่อทราบข้อ มูลคลื่น (H₀/L₀ และ α₀) และกำหนดระยะห่าง G/L₀ จากรูป 4-39 จะได้ค่า S/H₀ นำไปคำนวณค่า ระยะเว้าที่เกิดจากคลื่นและระยะห่างระหว่างโครงสร้าง ซึ่งในส่วนนี้เป็นการคาดเดาค่า G/L₀จนกว่าจะ ได้ค่าระยะเว้าหรือรูปร่างซายฝั่งสมดุลที่ต้องการและเหมาะสม

3) ความยาวโครงสร้าง (ℓ) เป็นผลรวมของ 3 ส่วน คือ ระยะเว้าของขายฝั่งสมดุล (S) ระยะ a_b และระยะเผื่อ (freeboard, x) ดังรูป 4-1 ซึ่งระยะเว้านั้นวิศวกรผู้ออกแบบจะเป็นผู้พิจารณา เนื่องจากมี ความสัมพันธ์กับระยะห่างระหว่างโครงสร้าง (ในข้อ 2) สำหรับระยะ a_b ได้จากรูป 4-43 เนื่องจากมี ความสัมพันธ์กับความสูงคลื่นในน้ำลึก สำหรับระยะเผื่อ (x) ในการศึกษาทดลองครั้งนี้ไม่ได้ทำการ

รูป 4-42 กราฟความสัมพันธ์ความขันคลื่นในน้ำลึกกับอัตราส่วน a_b/H_o

รูป 4-43 กราฟความสัมพันธ์ความขันคลื่นในน้ำลึกกับอัตราส่วน a_b/L_o

ทดลองเพื่อหาค่านี้โดยตรง เนื่องจากต้องใช้การลองผิดลองถูกและใช้เวลาในการทดลองนาน แต่จาก การสังเกตในการทดลองพบว่าค่า x นี้ควรมีค่าประมาณ 5-6 เท่าของความลึกน้ำบริเวณคลื่นแตกตัว (d'_b) ซึ่งโดยสรุปแล้วหาความยาวของโครงสร้างยื่นจากแนวชายฝั่งสมดุลที่เหมาะสมได้จาก

$$\ell = S + a_b + x$$

สำหรับเกณฑ์การออกแบบระยะห่างระหว่างโครงสร้างและความยาวโครงสร้างคันดักตะกอนที่ ได้จากการศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงแนวทางการออกแบบเบื้องต้น สำหรับกรณีโครงสร้างแบบทึบน้ำ เนื่องจากในการปฏิบัติงานจริง มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับรูปร่างชายฝั่งสมดุลมากกว่าและหลากหลายกว่า เงื่อนไขตัวแปรที่กำหนดในการศึกษาครั้งนี้ ดังนั้นการออกแบบโครงสร้างป้องกันชายฝั่งจริงต้องมีการ ศึกษาเพิ่มเติมเฉพาะแต่ละโครงการโดยละเอียดอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากแต่ละพื้นที่จะมีลักษณะทาง กายภาพ ชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งการสร้างหรือเปลี่ยนแปลงลักษณะชายฝั่งเดิมจะ เป็นการกระตุ้นหรือทำลายสมดุลของธรรมชาติที่มีอยู่เดิม ดังนั้นต้องศึกษาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับ บริเวณใกล้เคียงด้วย

4.12 ด้วอย่างการออกแบบโครงสร้างคันดักตะกอน

ในหัวข้อนี้ได้นำเอาเกณฑ์การออกแบบโครงสร้างคันดักตะกอนที่ได้มาออกแบบ โดยมีวิธีการ ออกแบบดังนี้ คือ

ข้อมูลคลื่น		
- ความสูงคลื่นในน้ำลึก (H₀)	2.5	เมตร
- คาบเวลาของคลื่น (T)	8	วินาที
- ทิศทางของคลื่นในน้ำลึกที่กระทำต่อชายฝั่ง ($lpha_{ m o}$)	37	องศา
ข้อมูลลักษณะขายฝั่ง		
- ความขันท้องน้ำ (1 : m)	1 : 15	

วิธีการออกแบบ

 คำนวณความยาวคลื่นในน้ำลึก (L₀) โดยใช้ทฤษฏีคลื่นความสูงน้อย เมื่อคาบเวลาของ คลื่นมีค่า 8 วินาที

$$L_0 = \frac{gT^2}{2\pi}$$

$$= \frac{9.81 \times 8^2}{2\pi}$$

= 100 เมตร

2) คำนวณความขันคลื่นในน้ำลึก (H_o/L_o)

$$\frac{H_0}{L_0} = \frac{2.5}{100} = 0.025$$

 จากกราฟรูป 4-44 เมื่อทราบทิศทางของคลื่นที่ทำมุมกับขายฝั่งเท่ากับ 37° และความขัน คลื่นในน้ำลึกเท่ากับ 0.025 สามารถหาค่าระยะเว้าของขายฝั่งต่อความยาวคลื่นในน้ำลึก (S/H_o) ที่ ระยะห่างระหว่างโครงสร้างต่าง ๆ ดังนี้

G (m.)	G/L _o	S/H _o	S (m.)
100	1.00	11.5	28.75
150	1.50	19.0	47.50
200	2.00	26.0	65.00
250	2.50	35.5	88.75
300	3.00	41.0	102.5
350	3.50	54.0	135.0
400	4.00	60.0	150.0

จากค่าที่ได้พบว่าเมื่อระยะห่างระหว่างโครงสร้างมากขึ้น จะเกิดระยะเว้าของซายฝั่งเพิ่มขึ้น ซึ่ง ในส่วนนี้ วิศวกรผู้ออกแบบต้องเป็นผู้ตัดสินใจเลือกระยะห่างระหว่างโครงสร้างที่เหมาะสมกับความ ต้องการหรือข้อจำกัดของพื้นที่ชายฝั่งของโครงการ เนื่องจากถ้ากำหนดให้ระยะห่างระหว่างซายฝั่งมาก จะเกิดการกัดเซาะต้านท้ายน้ำของโครงสร้างมาก หรือมีระยะเว้ามากนั่นเอง แต่ถ้ากำหนดให้ระยะห่าง ระหว่างโครงสร้างน้อย ก็ต้องใช้จำนวนของโครงสร้างมากขึ้น ซึ่งต้องใช้ความเหมาะสมทางด้าน เศรษฐศาสตร์ สังคม และสิ่งแวดล้อม มาประกอบการดัดสินใจด้วย 5) คำนวณหาค่า H_b จากสมการ

$$H_{b} = \frac{1}{3.3(H_{0}/L_{0})^{1/3}}$$
$$= \frac{1}{3.3(0.025)^{1/3}}$$
$$= 1.04 \quad \text{LMRS}$$

คำนวณหาค่า d'_b จากสมการ (4-3) ของ Weggel

а

b

b

$$\frac{d_{b}}{H_{b}} = \frac{1}{b - (aH_{b}^{2}/gT^{2})}$$

โดยที่

a = $43.75(1 - e^{-19m})$ $= 43.75(1 - e^{-19(0.067)})$ = 31.50

และ

$$= \frac{1.56}{(1+e^{-19.5m})}$$
$$= \frac{1.56}{(1+e^{-19.5(0.067)})}$$
$$= 1.28$$

แทนค่า a และ b ลงในสมการ (4-3) จะได้

$$\frac{d_{b}}{0.885} = \frac{1}{1.06 - ((23.29 \times 0.885^{2} / (9.806 \times 8^{2})))}$$

= 4.49 เมตร ใช้ x = 4.5 เมตร

หาความยาวโครงสร้างคันดักตะกอนได้จาก

นั่นคือ ถ้าต้องการใช้โครงสร้างคันดักตะกอนห่างกัน 300 เมตร โดยให้มีระยะเว้า ไม่เกิน 102.5 เมตร จะต้องใช้โครงสร้างคันดักตะกอนที่มีความยาวโครงสร้างไม่น้อยกว่า 130 เมตร

สำหรับค่าระยะเว้าที่ได้นี้เป็นเพียงค่าโดยประมาณเท่านั้น เนื่องจากคลื่นทะเลจริงมีความผัน แปรของขนาด และทิศทางตลอดเวลา รวมทั้งแต่ละพื้นที่มีลักษณะชายฝั่ง (beach characteristic) ที่ แตกต่างกัน ดังนั้นในขั้นตอนการออกแบบรายละเอียดควรมีการศึกษาในรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะ ชายฝั่ง สภาพคลื่นทะเล และผลกระทบสิ่งแวดล้อมเฉพาะโครงการ ก่อนการก่อสร้างจริงอีกครั้งหนึ่ง

รูป 4-44 ตัวอย่างการใช้กราฟเกณฑ์การออกแบบโครงสร้างคันดักตะกอน

4-28.grf